

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2014-06-09
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
603-14, 680-14,715-14

SÖKANDE

1. Hexatronic Elektronik & Data AB (Mål nr 603-14)
Exportgatan 47 B
422 46 Hisings Backa

2. Focus Electronic Aktiebolag, 556106-9088 (Mål nr 680-14)
Box 9044
126 09 Hägersten

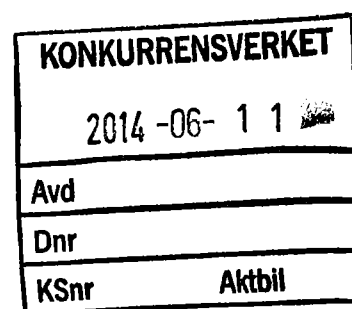
3. TecnoVision Srl (Mål nr 715-14)
Ombud: Christer Norrvall
Svansjögatan 29
217 66 Malmö

MOTPART

Karlstads kommun
Upphandlingsenheten
651 84 Karlstad

SAKEN

Offentlig upphandling

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna om överprövning av upphandling-
en.

Dok.Id 110636

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00

E-post: forvaltningsratten@karlstad.dom.se
www.forvaltningsratten@karlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Karlstads kommun (kommunen) genomför en offentlig upphandling avseende två digitala informationsskyltar som ska sättas upp längs E 18. Utvärderingen baseras på en beräknad total kostnad för skyltar, publiceringsverktyg och årskostnad under en ekonomisk livslängd om fem år och ianspråktagande av option på förlängning tre plus två år, dvs. tio år. Som tilldelningskriterium gäller att det för kommunen ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas.

Vid anbudstidens utgång den 18 december 2013 hade sju anbud inkommit, bland annat från LEDtec International AB (LEDtec), Hexatronic Elektronik & Data AB (Hexatronic), Focus Electronic Aktiebolag (Focus) och TecnoVision Srl (TVS). Av utvärderingen framgår att LEDtec haft det lägsta jämförelsevärdet med ca 1,446 miljoner kr samt därefter, Focus med ca 1,777 miljoner kronor, TVS med ca 2,084 miljoner kronor och som nummer fyra Hexatronic med ca 2,431 miljoner kronor. I tilldelningsbeslutet den 10 februari 2014 har kommunen antagit anbudet från LEDtec såsom det för kommunen mest fördelaktiga.

I förfrågningsunderlaget, krav och kriterier, anges i position 3.4 att "Lysdioderna ska vara av fabrikat Nichia modell NSPR346KS, NSPG346KS och NSPB346KS eller dokumenterad likvärdig kvalitet." samt att "Lysdiodernas exakta typbeteckning samt datablad ska bifogas anbudet."

YRKANDEN OCH GRUNDER

Hexatronic yrkar att tilldelningsbeslutet ogiltigförklaras. Hexatronic gör gällande att anbudet från LEDtec inte ska beaktas på grund av att anbudet inte uppfyller skall-kravet i 3.4 på att LEDtec:s offererade Cree-dioder ska

vara likvärdiga med där angivna Nichia-dioder. Hexatronic menar vidare att dess anbud är lägre än LEDtecs räknat per kvadratmeter skärmyta.

Focus yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från LEDtec inte ska beaktas på grund av att anbudet inte uppfyller skall-kravet i 3.4 på att LEDtec:s offererade Cree-dioder ska vara likvärdiga med där angivna Nichia-dioder samt att LEDtec åberopat ett förfalskat dokument. Vidare yrkar Focus rättelse vad gäller utvärderingen av dess ingångsvärden. Focus hävdar att dess anbud är oriktigt utvärderat då kommunen beräknat kostnader för service och underhåll under hela tioårsperioden i stället för år sex till tio som bolaget på fråga från kommunen angett kostnader för.

TVS yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att ny utvärdering ska ske med rätt ingångsvärde för TVS gällande position 18.1 "Publiceringsverktyg kommande år" och där anbudsgivare som inte uppfyller samtliga skallkrav, alternativt lämnat felaktiga uppgifter, är borttagna (LEDtec och Focus; förvaltningsrättens anmärkning).

Kommunen bestrider bifall till ansökningarna, dock att kommunen vitsordar i och för sig att kommunen oriktigt räknat kostnader för Focus avseende service och underhåll under hela tioårsperioden i stället för enbart år sex till tio, vilket ger ett avdrag på 40 000 kronor, men att detta inte påverkar rangordningen mellan anbuden.

PARTERNAS TALAN

Hexatronic anför bland annat att skillnaden mellan Cree och Nichia är ca 80 procent beträffande kvalitet och funktion, till Nichias fördel samt att kommunen för att få fram ett resultat/jämförelse mellan de olika dioderna gällande likvärdighet borde ha genomfört ett Reliability test (lysdiodens

prestanda över tid i temperatur) och ett MTBF-test (Mean time between failures).

Focus anför bland annat följande. Den grund som LEDtec baserar sina uppgifter på saknas. Det intyg man presenterar har LEDtec självt tagit fram och infogat i upphandlingen. Det är styrkt med ett brev från den angivna författaren/konsulten PendoTech AB till kommunen att handlingen inte skrivits av PendoTech AB. Därav följer att utvärderingen inte gjorts på sakliga grunder och därmed ska göras om. Det finns också en längre komplettering i upphandlingen från LEDtec där man återigen åberopar PendoTech AB som den kompetens man besitter för att avgöra lysdioders prestanda och därmed likvärdighet. Eftersom PendoTech AB inte haft något med denna upphandling att göra betyder det att LEDtec återigen kommer med falska påståenden. Det förfalskade expertutlåtandet talar i sin tur om helt andra dioder än de som LEDtec sedan skickat in datablad på. Ett par av dem i utlåtandet existerar för övrigt inte från den angivna tillverkaren Cree. När LEDtec på egen hand författat detta utlåtande har man uppenbarligen saknat kunskap om vad som erbjuds från Cree. Om kommunen inte är klar med vad som erbjuds från en leverantör förefaller det omöjligt att veta om dennes produkt är likvärdig med den man efterfrågat.

TVS anför bland annat följande.

För att tydliggöra bevisen och matematiken avseende Focus uppgivna elförbrukning hänvisar bolaget till faktabladet från displaytillverkaren i Kina (Yaham Optoelectronics Co) och för den skyltmodell som Focus offererar. Här kan man läsa följande: Pixel pitch 16 mm, Brightness 8000 ca/kvm, Diodtillverkare Nichia samt att elförbrukningen (max) är 1,1 KW/kvm. Om man räknar snällt, och till Focus fördel, och räknar snittet som 25 procent av max, får man 275 W/kvm. Det är således mycket nära värdet i de båda anbuden till Halmstad, 260 W/kvm och 201 W/kvm, där det sistnämnda är med s.k. energismarta dioder och något som inte nämns i upphandlingen i Karlstad. Värdet 275 W/kvm stämmer också bra med genomsnittsförbrukningen för samtliga skyltar i utvärderingen, 258 W/kvm. Motsvarande värde för Focus är 41 W/kvm. TVS åberopar även följande för bedömning av Focus anbud. Processdjupet (Gray Scale) ska

enligt position 3.6 i kravspecifikationen vara 16-bits eller bättre. Focus har i anbudet svarat "Ja" 16-bit. Men enligt den tekniska specifikationen från tillverkarens (Yaham Optoelectronics Co) hemsida är processdjupet för samtliga deras utomhusdisplayer (även den med 16 mm som Focus här erbjuder), angett som "Gray Scale >12bit/>4096 levels". Med detta sagt och redovisat, bevisas att Focus inte uppfyller kravet på 16-bits processdjup.

Beträffande LEDtec:s uppgifter om 16-bitars färgdjup har TVS visat med faktablad från tillverkaren i Kina att den offererade skyltmodellen (PH16) har ett färgdjup som kan visa upp till ca 1 miljard färger (eng. billion color) vilket betyder, ett 10-bit-system. Detta styrker bolagets åsikt om att skall-kravet inte är uppfyllt av LEDtec.

Vad gäller frågan om kravet på likvärdiga dioder är uppfyllt av LEDtec, är kravet att dioderna ska vara av dokumenterad likvärdig kvalitet. Någon sådan dokumentation finns inte med i anbudet. Bilagan som LEDtec lämnat in ca två månader efter anbudstidens utgång har noll och inget värde. Den säger endast att på vissa enstaka punkter anser LEDtec (notera, LEDtec anser) att värdena är snarlika, samt en förklaring på hur man väljer ut olika ljusstyrkor på dioderna. Det är mycket mer komplicerat än så. Det finns en anledning till att japanska Nichia av branschen avses ha de i särklass bästa dioderna även om priset är högt. Dessutom refererar LEDtec till ett "expertutlåtande" som LEDtec bevisligen förfalskat.

Avslutningsvis vad gäller TVS ingångsvärde i anbudsutvärderingen har TVS i prisbilagan, position 18.1 "Publiceringsverktyg kommande år", angett 0 kronor per år. Kommunen har lagt in 3 000 kronor per år (x 9 år) = 27 000 kronor. TVS skickade e-post till kommunen den 7 februari 2014 med ett prisexempel på vad en arkivering skulle kunna kosta. Exemplet där var 250 kronor per månad för 1 GB. Arkiveringen av bildmaterialet i skyltarna är en del som inte har med själva publiceringsverktyget att göra och ska därför inte räknas som en kostnad kommare år.

Kommunen anför bland annat följande med avseende på vad respektive sökande har anfört.

Hexatronic

LEDtecs anbud uppfyller skallkravet att erbjuda dioder är likvärdiga med Nichia-dioder. Vad gäller Hexatronic s anbud har kommunen inte utvärderat pris per kvadratmeter skärmyta. Hexatronic har i vart fall inte lidit skada eller riskerat att lida skada. Hexatronic placerade sig först på fjärde plats vid utvärderingen. Hexatronics anbud skulle således inte ha antagits även om den vinnande anbudsgivarens anbud skulle ha förkastats.

Focus

Den vinnande anbudsgivaren har enligt kommunens uppfattning offererat en med Nichia likvärdig diod enligt 3.4 i kravspecifikationen. Det måste vara upp till den upphandlande myndigheten att avgöra om kravet på likvärdighet är uppfyllt. Kommunens uppfattning har baserats på vad den vinnande anbudsgivaren anfört i sitt förtydligande och inte enbart det intyg som Focus menar vara förfalskat. En upphandlande myndighet har att lita på de uppgifter som lämnats av en anbudsgivare. Trots det Focus anför menar kommunen att det finns anledning att lita på de uppgifter som lämnats av den vinnande anbudsgivaren. Även om Focus påstående om att utlåtandet skulle vara förfalskat är korrekt har Focus inte styrkt att den vinnande anbudsgivarens dioder inte skulle vara likvärdiga med de Nichia-dioder som kommunen efterfrågat.

TVS

Beträffande Focus anbud kan kommunen inte vitsorda de beräkningar som TVS åberopar. Kommunen kan inte heller dela uppfattningen att den av Focus angivna förbrukningen skulle vara orealistisk. Vid offentlig upphandling gäller som en princip att den upphandlande myndigheten har att lita på lämnade uppgifter från en leverantör såtillvida det inte framkommer skäl anledning att ifrågasätta uppgiften. Det har inte kopplats något krav på att anbudsgivare med intyg eller annan bevisning skulle styrka uppgiven elförbrukning. Kommunen utgår från att den elförbrukning som Focus uppgett är korrekt. Det har inte funnits någon anledning för kommunen att ifrågasätta den av Focus lämnade uppgiften. Det har således inte framkommit grund för kommunen att förkasta anbudet från Focus. Skulle det visa sig i efterhand att en anbudsgivare lämnat felaktiga uppgifter är detta en rent civilrättslig fråga mellan parterna.

LEDtec har uppgett att man uppfyllt kravet på 16 bitars processdjup. Något krav på bevisning har inte kopplats till detta krav. Skäl har inte framkommit för kommunen att ifrågasätta denna uppgift.

Beträffande frågan om LEDtec uppfyllt skall-kravet i kravspecifikationen 3.4, se ovan under Focus. Kommunen bestrider vidare att LEDtec skulle ha friserat siffrorna avseende skyltarnas elförbrukning, se vidare vad som anförts ovan om Focus elförbrukning.

Beträffande frågan om TVS anbud har utvärderats på ett korrekt sätt så menar kommunen att den kostnad bolaget anger är hänförlig till publiceringsverktyget. Det var således korrekt att beakta den av TVS uppgivna kostnaden. För det fall förvaltningsrätten finner att kommunen gett TVS fel ingångsvärde i denna del görs det gällande att TVS inte lidit eller riskerat att lida skada av det. Detta eftersom TVS anbud placerade sig på tredje plats vid utvärderingen och de anbud

som placerat sig före bolaget uppfyllt samtliga uppställda kvalificeringskrav.

SKÄL FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

Som anförts ovan ska offererade lysdioder vara av fabrikat Nichia, angivna modeller, eller dokumenterad likvärdig kvalitet. Från Focuss och TVS sida har anförts att LEDtecs till anbudet bifogat utlåtande från PendoTech AB om förhållandet mellan Cree och Nichia är förfalskat, då PendoTech AB inte utfärdat det utlåtandet. Även om så skulle vara fallet framgår det inte av handlingarna i målet ifall uppgifterna om förhållandet mellan Cree och Nichia i sig är oriktiga eller inte. Kommunen har vid utvärderingen ansett att de av LEDtec erbjudna dioderna uppfyller likvärdighetskravet. Förvaltningsrätten anser inte att det som klagandena åberopat och anført visar motsatsen. Förvaltningsrätten finner inte tillräckliga skäl att ifrågasätta kommunens bedömning i denna del.

Beträffande frågan om LEDtec:s anbud uppfyller kravet i 3.6 om att processdjupet ska vara minst 16-bits finner förvaltningsrätten, även med beaktande av vad TVS anfört, att det inte framkommit skäl att ingripa i detta avseende då det som kommunen anfört inte krävs att man i anbudet ska styrka att kravet är uppfyllt.

Förvaltningsrätten anser vidare inte visat att kommunen utvärderat klagandenas anbud felaktigt i en så beloppsmässigt betydande omfattning att det spelar någon roll för resultatet. Förvaltningsrätten anser inte heller i övrigt att klagandena visat någon sådan felaktighet som gör att LEDtecs anbud inte borde ha antagits.

Med ovannämnda utgångspunkter har förvaltningsrätten inte anledning att pröva TVS invändningar mot Focus anbud. Även om dessa invändningar skulle godtas och Focus anbud förkastas eller värderas som dyrare än TVS anbud, medför detta inte någon ändring i sak eftersom det var LEDtecs anbud som antogs vid upphandlingen.

ÖVERKLAGANDE

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Joar Berglund, rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.